

κοινοβουλευτική δημοκρατία, ο ανώνυμος συγγραφέας αυτού του κειμένου υιοθετεί και υποστηρίζει τις απόψεις που διατύπωσε ο Πλ. Δρακούλης μέσα από τις στήλες της εφημερίδας *Αστυ*. Το άρθρο του *Νέου Φωτός* έχει ως εξής:

Παρ' ημίν ο Βασιλεύς είνε χρήσιμος άν όχι δι' άλλον λόγον αλλά διότι τα πολιτικά μας ήθη είνι τοιαύτα ώστε άνευ αυτού θα περιεπίπτομεν συχνά εις εμφύλιον πόλεμον, πάσα δε ελπίς περί βελτιώσεως και ανυψώσεως των εργατικών τάξεων θα εξέλειπε υπό το κράτος των σπαρασσόντων την κοινωνίαν πολιτευόμενων. Πάς εργάτης νοήμων αναγνωρίζει την αλήθειαν την οποίαν πολλάκις ο Δρακούλης ανέπτυξεν ότι δεν αρκεί να ονομάσωμεν το κατάστημα μας "Δημοκρατία". Η επιγραφή μόνη δεν ωφελεί ενόσω το κατάστημα δεν μεταβάλλει χαρακτήρα και εάν το πολίτευμα μας γίνη αληθινή Δημοκρατία, ουδέν σημαίνει εάν εξακολουθή να φέρη την επιγραφήν "Βασιλεία". Η αλλαγή της επιγραφής είνε το τελευταίο μέλημα. Ημείς οι εργάται οι αισθανόμενοι ποίον είνε το αληθές συμφέρον μας θέλομεν αληθινήν Δημοκρατία, δηλαδή θέλομεν την ουσίαν του πράγματος και μας είνε αδιάφορον το όνομα του. Αισθανόμεθα προσέτι ότι ο Βασύλεύς και απόλυτος Μονάρχης εάν ήτο κατ' ουδέν θα ηδύνατο να μας εμπόδιση από του να καταγινώμεθα εις την αναδιοργάνωσιν και την προαγωγήν των συμφερόντων μας ως εργατών, ενώ οι πολιτευόμενοι και οι ψευδοδημοκραστικοί και οι ψευδοπατριώται παραλύουν τας εργασίας μας³²³, αν και η παραπάνω άποψη, αρχικά προκαλεί έκπληξη στον αναγνώστη, δικαιολογείται από δυο συγκριτικά γεγονότα. Πρώτο, στην περίοδο που δημοσιεύεται το άρθρο βρίσκεται σε έξαρση η δυσαρέσκεια το σταφιδικού κόσμου σε βάρος των επίσημων διαμεσολαβητικών μηχανισμών (κόμματα, τοπικοί βουλευτές, εμπορικοί σύλλογοι) που έχουν αναλάβει από την αρχή της κρίσης τη διαχείριση. Επίσης, μεγάλη δυσφορία προκαλεί την ίδια εποχή, η αναποτελεσματικότητα του κρατικού παρεμβατισμού. Δεύτερο, είναι η περίοδος που φθάνει στο αποκορύφωμα της η κοινωνική δυσαρέσκεια για την ήττα του ελληνοτουρκικού πολέμου (1897). Αυτή η δυσαρέσκεια στυνδραζόμενη με το αρνητικό κλίμα που διαμόρφωσε η σταφιδική κρίση, διαχέεται σε επιμέρους πεδία της ελληνικής κοινωνικής ζωής και κύρια στο πολιτικό. Στο επίκεντρο της γενικής

³²³ Αυτόθι, *Νέον Φως*, 11 Νοεμβρίου 1898